

ULKA powie ci prawdę o powietrzu

► **Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach i Uniwersytet Śląski podpisali porozumienie, w ramach którego 254 tys. zł zostanie przeznaczonych na zakup nowego sprzętu badawczego do jedynego w Polsce Uniwersyteckiego Laboratorium Kontroli Atmosfery ULKA. Od 2016 roku na ten cel Fundusz przeznaczył łącznie blisko 1,5 mln zł dotacji.**

Profesor Ryszard Koziółek, Rektor UŚ:

- Dotacja na badania naukowe, to kolejny przykład wsparcia Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, dzięki któremu wzbogacamy nasze laboratoria naukowe. To są przede wszystkim urządzenia pozwalające badać różne składniki atmosfery. Im więcej czynników da się uwzględnić w badanym powietrzu, tym te badania mają szersze spektrum i są dokładniejsze.

Porozumienie podpisali: Tomasz Bednarek, prezes Funduszu, Ryszard Koziółek, rektor UŚ i dr hab. Mariola Jabłońska, prof. UŚ, kierownik ULKA. Uzyskane przez laboratorium fundusze posłużą do zakupu 20 urządzeń badawczych wysokiej klasy. Nowe wyposażenie zostanie zamontowane w ciągu najbliższych pięciu miesięcy, tak by jeszcze dokładniej badać powietrze zimą w czasie największego zanieczyszczenia.

- To wsparcie jest niezwykle cenne. Urządzenie, które zostanie z tych pieniędzy dokupione, analizatory jakości powietrza, pozwolą nam równocześnie badać stężenie zanieczyszczeń na różnych wysokościach - tłumaczy prof. Ryszard Koziółek, rektor Uniwersytetu Śląskiego.

ULKA jest wyjątkowa i unikatowa na skalę europejską.

Balon UŚ może udźwignąć ciężar o wadze do 1,2 tony i wznieść się bezpiecznie nawet na wysokość 4 tys. metrów. Jak mówi prof. Mariola Jabłońska żaden dron nie pozwoli osiągnąć takich wyników. Wyposażenie zamontowane w koszu to, m.in. analizator ozonu - urządzenie umożliwiające pomiar zawartości ozonu w powietrzu atmosferycznym, aethalometr - urządzenie umożliwiające

ce pomiar stężenia sadzy w powietrzu, analizator nanocząstek - licznik mikrocząstek oraz analizator gazów. Jest również mobilna stacja meteorologiczna, która dokonuje pomiaru podstawowych parametrów meteorologicznych: temperatury, ciśnienia oraz wilgotności. Dzięki takiemu wyposażeniu ULKA może prowadzić badania odmienne i niepodobne do prowadzonych w innych ośrodkach. Przy czym są to badania, które mają bezpośredni wpływ na jakość naszego powietrza. Pomiar dają natychmiastową wiedzę o tym, czym oddychamy. Te informacje naukowcy z UŚ przekazują instytucjom podejmującym działania na rzecz poprawy jakości powietrza.

- Napowietrzne Mobilne Laboratorium Kontroli Atmosfery bada powietrze o wiele dokładniej niż drony lub aparatura stacjonarna. To nasze laboratorium jest interdyscyplinarne. Mo-

żemy dokonywać w nim różnych pomiarów w tym samym czasie. Takich możliwości nie mają inne laboratoria - powiedziała, podczas uroczystości dr hab. prof. UŚ - Mariola Jabłońska, kierująca ULKĄ.

Unikalność mobilnego laboratorium czyni uczelnię także atrakcyjnym partnerem dla jednostek naukowych w Polsce i za granicą.

Kolejne dofinansowanie dla laboratoriów ULKA zwiększy możliwo-

Tomasz Bednarek, prezes WFOŚiGW w Katowicach:

- Obok doposażenia szkół ponadpodstawowych realizujemy działania w szkolnictwie wyższym. Przekazaliśmy środki na doposażenie uczelnianego laboratorium ULKA - Uniwersyteckie Laboratorium Kontroli Atmosfery. To mobilne laboratorium, które funkcjonuje w balonie, który szczególnie w okresie jesienno-zimowym lata nad naszym województwem i bada jakość powietrza.

ści badawcze i edukacyjne Wydziału Nauk Przyrodniczych UŚ. Działania te wpisują się w strategię uczelni i województwa śląskiego mającą na celu poprawę jakości powietrza. Ponadto umożliwia kształcenie studentów w zakresie analizy zanieczyszczeń powietrza oraz ochrony atmosfery poprzez zastosowanie najnowocześniejszych metod pomiarów i prowadzenia badań w zakresie zmian klimatu. A specjaliści w tych dziedzinach są nam niezbędni.

Uczelnia kupiła balon w 2017 roku za ok. 300 tys. zł, a zakup sfinansował Wojewódzki Fundusz Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska w Katowicach. Jest wyposażony w specjalistyczną aparaturę, która pozwala, m.in. badać jakość powietrza na Śląsku. Powstanie pierwszego w Europie napowietrznego mobilnego laboratorium umieszczonego w koszu żałogowego balonu na ogrzane powietrze pozwoliło na przyłączenie Uniwersytetu Śląskiego do konsorcjum ACTRIS, które od 2020 roku zostało wpisane na listę strategicznych infrastruktur badawczych umieszczonych na Polskiej Mapie Infrastruktur Badawczych.